

משאת משה

חנוכה – גליון 296

חנוכה

‘וחשך – זה יון, שהחשיכה עיניהן של ישראל בגזרותיה. שהיתה אומרת להן: כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל’ (יל”ש בראשית, ד).

מחד, היה ‘אין לנו חלק’. ומאידך – היו שבת, חודש, ומילה.

– האם יש קשר ביניהם?

אז יתכן שהאיסור של שבת–חודש–מילה, עדין לא היה בגדר ‘וחשך’, רק ה’אין לנו חלק’.

או – שהאיסורים האלו עצמם היו ‘מונחים’ בגזירת ה’אין לנו חלק’. הם היו הביטוי המעשי של זה.

כך או כך, הדברים מעונים ביאור.

מתוך מגילת אנטיוכוס (הנקראת גם ‘מגילת בית חשמונאי’):

‘ויען אנטיוכוס ויאמר... באו ונעלה עליהם ונבטל מהם הברית אשר כרת להם אלקיהם שבת ראש חדש ומילה’.

שבת. ראש חודש. מילה.

ומצד שני.

תחילת מעשה בראשית. הארץ היתה תהו ובהו.

והיה גם – ‘וחשך על פני תהום’.

ומבארים חז”ל:

חושך

חושך, זה ההיפך מהאור.

ומה זה אור?

– גילוי המציאות.

יש מציאות קיימת, והאור 'מתווך' לנו את המציאות הזו.

ללא תאורה, לא נוכל להשתמש במציאות. להתחבר אליה. ליהנות ממנה.

– לא נוכל לקבל אותה אלינו.

רק כשאנחנו מודעים למציאות, מבינים אותה, 'רואים' אותה – יש לנו אפשרות של חיבור אליה.

זה כמו סוגיא סבוכה, שאתה לא מוצא בה 'ידים ורגלים'. לא מבין מאיפה זה מתחיל, איך זה מסתיים, ומה יש באמצע.

ואז אתה חושב, מתבונן, מעמיק – ומוצא סברא. והסברא הזו 'מסדרת' לך את הכל.

– היא 'שופכת אור' על הסוגיא.

קודם, לא היתה הבנה. הכל היה 'חשוד'.

כעת – יש אור. הכל מובן. הכל ברור.

כדי לברור אורו, למשל, צריך אור.

האורו הזה, קודם שהיה אור, היה בליל אחד בלתי מוזהה. זה לא היה 'אוכל', וגם לא 'פסולת'. זה היה משהו אחר. בלתי ניתן לזיהוי ולשימוש.

– והוא היה גם בלתי ניתן להגשה אל האדם. לחיבור אליו.

האור, בירר. הגדיר. מעתה ניתן לדעת איפה כל דבר נמצא. כעת יש כאן אוכל, ויש כאן גם פסולת. הכל מוגדר.

כעת, אפשר לחבר את המאכל – אל האדם.

– האור, אינו רק מאיר את המציאות הקיימת בלבד; הוא גם מאפשר לקחת אותה צעד אחד קדימה – אל המטרה שלה.

זו, לכאורה, מהותו של האור: חיבור האדם אל המציאות.

– חיבור המציאות – אל התכלית שלה.

והחושך, הוא הניתוק מהמציאות האמיתית.

– זו היתה יון. חושך. ניתוק.

יון 'החשיכה את עיניהם של ישראל'.

ובמעשיה, היא מנעה מאותה מציאות אמיתית – להגיע אל תכליתה.

* * *

עגלה ריקה

אנחנו, 'עגלה מלאה'.

– כך אמר מרן החזון איש.

והוא המשיך:

– 'אתם' – עגלה ריקה.

'אתם'. אלו העומדים כנגד ה'. כנגד תורת ה'.
כנגד עם ישראל כעם ה'.

יש מהם שקובלים על דברי החזון איש. גם
לנו יש עגלה מלאה'.

– והם צודקים. היא באמת מלאה.

בדבר אחד:

– 'שוויון'.

וזה באמת 'ממלא' אותם לגמרי. זה משליך
על כל שטחי החיים, ועל כל אדם באשר הוא.

בשם ה'ערך' הזה, הם רוצים לסגור את בתי
המדרש; לבטל את שם ה' מפיהם ומחיהם
של ישראל; ולחלל כל דבר קדוש.

– לחלל כל דבר קדוש!

כי – כולם שווים: הגוי והיהודי. האיש והאשה.
האדם והבהמה. אין מישחו שהוא 'יותר'.

כולם צריכים להיכנס 'תחת האלונקה',
ו'לשרת'; כולם שווים ביכולות ובמהות שלהם,
בין איש ובין אשה; וה'חביב אדם שנברא
בצלם', מקבל בפיהם פרשנות נרחבת
ומעוותת לחלוטין.

והלא כל מהותו של 'קודש', זה שיש 'יותר'
ויש 'פחות'. שיש הבדל גדול בין קודש לחול.
ושהבית היהודי נראה אחרת לגמרי
מהשותפות השוויונית שלהם.

* * *

להשכיחם תורתך

היונים, טימאו את כל השמנים.

מדוע?

ובין היתר, זה שאנחנו – היהודים – נבחרנו
מכל העמים. ואנחנו באמת יותר מהם.
ש'שמך הגדול והקדוש עלינו קראת' – זו
מציאות ממשית.

וגם, שארץ ישראל – 'גבוהה מכל הארצות'.
ושהיא נחלת ה', מיוחדת לשמו (רמב"ן ויקרא
יח, כה). ושהיא לא ניתנה לאף אדם שישלוט
בה. בניגוד לכל הארצות האחרות, שניתנו –
במפורש – לגויים, ולשריהם שבשמים.

האמת היא, שהנפש שלנו אינה מקבלת
'שוויון'.

כך כתוב בפסוק. אלו ש'עגלים ישקון', חייבים
להיות 'זובחי אדם' (הושע יג, ב).

– מי שמנסה להשוות – חייב להוריד צד אחד
ממדרגת ה'שווה'. אין אפשרות אחרת.

ואגב, אגודת 'צער בעלי חיים' הראשונה,
נוסדה – בגרמניה. קצת לפני פרוץ מלחמת
העולם השנייה.

כך היה גם במעוז השוויון, הקומוניזם. תחת
הדגל של 'כולם שווים', התנחלה הירארכיה
מוקפדת בעלת אינספור 'דרגות'.

– וזה גם מה שמתרחש ב'מדינה' שהתנחלה
כאן, על שטחי נחלת ה'.

– כי הכל 'שווה'. גם טומאה וגם טהרה. וגם
שמן של גויים ושמן של יהודים.

הם גם פרצו שלש עשרה פרצות, בסורג
שהגביל את גישת הגויים.

– שוב, כולם 'שווים'.

כך גם בתפילה:

– 'להשכיחם תורתך, ולהעבירם מחוקי
רצונך'.

הם לא התנגדו לעצם ה'תורה'. וגם לא
למצוות, כאפשרות להרוויח עולם הבא.

הבעיה שלהם היתה רק – 'תורתך'. 'חוקי
רצונך'.

– התורה – שלך. הרצון – שלך.

ומדוע?

– בגלל ש'אין לנו חלק ונחלה באלוקי ישראל'.
עפ"ל.

יש בורא לעולם. אין להם 'בעיה' עם זה. יש
גם 'הוראות יצרן' כיצד לחיות, וגם כיצד
לקבל שכר. והכל בסדר.

מה כן ה'בעיה' שלהם?

– 'שיר השירים'.

קשר. חיבור. אהבה. משפחה.

* * *

חדר יחוד

שבת. ראש חודש. ברית מילה.

מה זה 'ברית'?

– קשר אישי.

התכלית של ה' יתברך – להתגלות כאן, בעם
ישראל. בצורת חיבור של איש ואשה. של אב
ובנים. של מלך ועמו.

היחס האישי של 'אלוקי – ישראל', בדוקא.
ה'חלק ונחלה'. השייכות המיוחדת הזו.
ההבדל הזה בין ישראל לעמים.

זה ה'אור' שהם החשיכו.

לדידם, המציאות של ה' – קיימת. אבל הוא
לא 'מתגלה'.

– אנחנו לא יכולים 'לראות' אותו, להתחבר
אליו. 'לקבל' אותו אלינו באופן של 'ושכנתי
בתוכם'.

זה החושך, שאינו מאפשר לחבר את ה'
יתברך לארץ הקודש, לעולם שהוא ברא,
אלינו עצמנו. לחבר אותו ל'דירה' שהוא רצה
בה.

זו גם הסיבה שהם שלחו את ידם הטמאה
בבנות ישראל (עי' אלשיך תהלים עד, ג).

יון, החשיכה את המציאות.

– והחושך הזה, עדין לא הואר כראוי.

שמו יתברך – חתום בבשר שלנו.

ובמקום ששמו חתום, הוא עצמו – כביכול –
מתגלה שם. זה לא רק 'אותיות'; זה הרבה
יותר מכך.

ומה זה 'שבת'?

וזה מקביל – לאיש ואשה.

זה 'שני כבשים בני שנה תמימים'. ה' –
ואנחנו. לבד. ב'חדר יחוד'.

וזה גם מקביל ליחס של ה' – אלינו.

בליל שבת, אנחנו מקדמים בשירה את מלאכי
השרת. שלום עליכם. בואכם לשלום. ובסוף –
צאתכם לשלום.

– 'שהם עתידים להתחדש כמותה'. אנחנו
מתחדשים. וגדלים. ומקבלים את אור ה' אל
קרבנו.

– מדוע הם יוצאים?

קידוש הלבנה, זה 'להקביל פני אביהם
שבשמים' (סנהדרין מב.). אנחנו 'מקבלים' את
פניו.

– כי זה חדר יחוד!!

ואם כן – מה המשותף לשלשת המצוות
הללו?

זה רק ה' ואנחנו. בלי שום 'שותפים'.

ומה זה 'ראש חודש'?

– הקשר המיוחד שלנו עם ה'. החיבור שלנו
איתו.

– התחדשות הלבנה.

ואת זה – יון החשיכו.

הלבנה, מקבלת את אורה – מהחמה. והיא
מביאה את האור הזה לעולם בשעות הלילה.

– זה ההמשך של 'אין לנו חלק ונחלה'.

– היא 'מקבלת' את החמה, את השפע שלה,
'ויולדת' אותו אל העולם.

* * *

ארץ ישראל

זכינו, ואנחנו מתגוררים בארץ הקודש.

ומתי היא 'שלנו'?

מדוע הארץ הזו מיוחדת כל כך?

אומרים חז"ל:

– כי היא 'נחלת ה', מיוחדת לשמו'.

– 'אל תעשו עצמכם עיקר... כשהיא שלי –
הרי היא שלכם' (עי' רמב"ן שם).

כי הוא היחיד ששולט כאן. לא אף אחד אחר.

כשהארץ שייכת לה' יתברך, אז היא שייכת
גם לנו.

הלא כך כתוב: 'כי לי הארץ' (ויקרא כה, כג).

ואיזו זכות יש לנו בארץ?

ומי 'משייד' אותה אליו יתברך?

– 'גרים ותושבים אתם עימדי'.

– אנחנו.

ואם יש מישהו ש'מגרש' את ה' מכאן – אז
הארץ היא גם לא שלנו!

ואכן, יש כאלו שמגרשים אותו מכאן.

הם מכריזים – וגם כותבים על כל 'קרן' שהיא
– 'אין לנו חלק ונחלה באלוקי ישראל'.

– 'אנחנו' השולטים; זו 'המדינה שלנו'; אנחנו
כבשנו; אנחנו נקבע מה ייעשה כאן, בנחלת
ה'; ואנחנו גם נקבע מי ילמד תורה ומי לא.

ולא מדובר בדוקא על מה שנקרא 'שלטון
העם'. אף שגם זה מרד של ממש בבעל הבית
האמיתי כאן.

אלא, על אלו ששמו מטרה לעצמם – ללחום
כנגד כל הקדוש והיקר, להתנגד לכל מה
ש'קדוש', ולהילחם כנגד עם ישראל.

* * *

הבדלי מעמדות

גם החנוכה.

פך שמן טהור אחד. חתום בחותמו של הכהן
הגדול.

הוא היה 'חבוי'. הכהנים חיפשו היטב –
ומצאו אותו.

– יש פך שמן טהור. הוא קיים. אבל הוא חבוי
ומכוסה. הוא נסתר מן העין.

והוא טהור. הוא נבדל לגמרי מה'טמא'. והוא
גם חתום בחותם הכהן הגדול, שהוא האיש
הנעלה ביותר בעם ישראל.

– אין באמת שוויון!

– הם באמת נלחמים כנגד – עם ישראל.

ומי ששם לב להתרחשויות האחרונות, בפרט
אותה הדלפה מכוונת, יכול להבין את האמור.

זה מה שיש ב'די אן אי' שלהם. הלא הם
תלמידי המתיוונים דאז. והם גם זרעו של
עמלק – הערב רב.

הם אלו שמחשיכים את ה'אור', זה שצריך
להתגלות בארץ ישראל.

הם מכסים את המציאות האמיתית.

– והם גם מונעים מעם ישראל, להתחבר
אליה. לחבר אותה אלינו.

יש ישראל, לוי, וכהן. ויש כהן גדול. יש גם
טמא – וטהור. וההבדל הוא גדול מאוד!
כזה היה בית המקדש.

היו שם הבדלי מעמדות ברורים מאוד.

הגויים – רק עד הסורג; נשים בעזרת הנשים;
ישראל בעזרת ישראל; לויים בדוכנם, וכהנים
– בכל בית המקדש, חוץ מקודש הקדשים. הוא
היה מיוחד לכהן הגדול, בפעם אחת בשנה.

ואת ה'אור' הזה, הפיצה המנורה שהיתה שם
– לכל העולם כולו.

כיום, זה חבוי. נסתר. וצריך לחפש היטב, למצוא פך שמן טהור, ולהאיר אותו אל העולם.

– בדיוק כמו אז.

יש גם טבע, וגם 'מעל הטבע'. גם זה הבדלי מעמדות.

הנר שהודלק שם, באותו הנם, היה נר של 'מעל הטבע'. הוא דלק הרבה יותר ממה שהיה בכוחו לדלוך.

והנר שאנחנו מדליקים, הוא אותו האור ממש שהיה שם (עי' רמב"ן במדבר ה, ב).

הוא באמת רק נר אחד קטן. נקודה אחת זוהרת בתוך ים החושך השורר סביב.

אבל הוא טהור.

והוא גם 'גבוה'. מעל המציאות הנראית לעין.

– ואנחנו מביאים את המציאות הזו לכאן.

* * *

בית לה'

יתכן, שגם ניסי מלחמות החשמונאים הם אותה הסוגיא.

מעטים – מול רבים.

בטבע, יש כמות. חייל כנגד חייל. זה גם נוגע להלכה (עי' ב"מ צג:).

אבל מעל הטבע, במציאות ה'מוארת', יש כאלו ש'שווים' יותר. וגם כשהם מיעוט – הם מנצחים.

כשה'עמדת להם בעת צרתם' נמצא בקרבם, אז הם 'סוג' אחר לגמרי. הם 'יותר' מכל אדם אחר. וגם מהצבא הכי גדול שיש.

– כשהמטרה היא 'לך עשית שם גדול וקדוש בעולמך'; כשעל ידי זה ה' דר' בתחתונים – אז כל מי ש'נושא' את הגילוי הזה, נעשה 'יותר' מכולם. זה סוג של נשק 'שובר שוויון'.

גם אנחנו, מעטים מול רבים. חלשים מול גבורים.

והמלחמה שלנו כיום, היא על ה'דעת'. שם זה 'שדה הקרב' שלהם, ועלינו לעמוד שם מולם.

ובראש ובראשונה – זה ה'דעת' שלנו עצמנו. להבין את מה אנחנו צריכים 'להאיר' כאן, בארץ ישראל. את מי עלינו לגלות כאן.

ומהדעת הפרטית שלנו, נוכל גם להפיץ את זה אצל כל מי שלב יהודי פועם בקרבנו.

בכוחנו כעת רק – להדליק נר. 'מעט מן האור'.

– אבל הוא יכול לדחות הרבה מן החושך.

אנחנו מאירים – את המציאות האמיתית, זו החבויה מן העין. זו שהיא פך שמן טהור, חתום בחותמו של הכהן הגדול.

– את הימצאות ה' יתברך כאן, בארץ.

ועל ידי האור הזה – אנחנו יכולים להתחבר
אליו. ולחבר אותו אלינו.
– לעשות לו יתברך – 'דירה בתחתונים'
(תנחומא נשא, כד).

לתגובות, ולקבלת הגליונות למייל,

מנחם ישראל חזן

0533127133m@gmail.com

לכניסה לאתר 'והיו לאחד', לחץ באן

בגליון 'והיו לאחד' השבוע:

'אני מרגיש משרת של אשתי, אני כל הזמן 'מרצה' אותה'.

מה זה 'מרצה'?

ומיהו הגורם למצב הזה?

האם זו נקראת בכלל 'נתינה'?

וכיצד ניתן להשתחרר מהתחושה הזו?

את גליונות 'והיו לאחד' – שאלות ותשובות בענייני שלום בית, אפשר להשיג בביתי, רח' חזן"א 21 שכונת
חפציבה, מודיעין עילית. אפשר גם לקבלם למייל הנ"ל.

ניתן לשלוח שאלות למייל זה.

מנחם ישראל חזן

0533127133

